

Ласло Васа, Олександра Кубатко, Ірина Сотник, Владислав Півень, Галина Трипольська, Уляна Письменна

Економічні та екологічні чинники-стимули переходу до відновлюваних джерел енергії в ЄС

Поточний зелений порядок денний, боротьба зі зміною клімату та сталий розвиток тісно пов'язані з успішним переходом на відновлювані джерела енергії. Мета полягає в тому, щоб оцінити вплив економічних та екологічних чинників на просування відновлюваних джерел енергії в ЄС-27, використовуючи дані за 2013–2021 роки держав-членів ЄС. Для визначення відповідної специфікації моделі проведений тест на множник Лагранжа Бреуша й Пагана, а також тест на специфікацію Хаусмана. Використовуючи регресію GLS з випадковими ефектами на вибраних даних, дослідження показало, що збільшення величини індексу температури суші й океану на одну одиницю сприяє збільшенню використання відновлюваних джерел енергії на 10-16 процентних пунктів. Зростання цін на природний газ у ЄС на 10 доларів США за MMBtu пов'язане із середнім зростанням використання відновлюваних джерел енергії на 2,1-2,6 процентного пункту і зростанням виробництва електроенергії з відновлюваних джерел на три процентних пункти. Збільшення ВВП на душу населення на 1 000 доларів США призвело до середнього збільшення споживання електроенергії з відновлюваних джерел на 0,2 процентного пункту. Збільшення викидів CO₂ на душу населення на одну тону пов'язане із середнім зниженням споживання електроенергії з відновлюваних джерел на 0,85 процентного пункту. Це дослідження доводить, що критична точка ВВП на душу населення в рамках взаємозв'язку «економічне зростання/відновлювані джерела енергії», коли економічні стимули починають знижуватися, була оцінена в 121 227-148 623 долари США. Отож, для країн, які досягли точки беззбитковості за ВВП на душу населення, стимули до впровадження відновлюваних джерел енергії знижуються, коли ефект багатства переважає над впливом екологічної обізнаності та відповідальності.

Ключові слова: відновлювані джерела енергії, стимули, чинники, зелений перехід, парникові гази, споживання енергії, домогосподарства, ЄС

Класифікація JEL: Q01, O00, Q42

Стаття знаходиться у відкритому доступі і може розповсюджуватися на умовах ліцензії Creative Commons Attribution 4.0 International license, що дозволяє необмежене повторне використання, розповсюдження та відтворення на будь-якому носії за умови наявності відповідного посилання на оригінальну версію статті.